

Budapestre vonatkozó újságcikkek		Oszályozás	
Szerző:		Tárgy	725.092.4
Cím:	Régi városfalak	Hely	
Forrás:	Budapest	Idő	"15"
(Hely)		Személy	
(Idő)	1940. VI.	Helyszám	
(Köt. v. füz.)		(Oldal)	

Régi városfalak 725.092.4

A török uralom utolsó éveiben egy francia törzstiszt Lotharingiai Károly fővezérhez intézett hadijelentésében írja: „Pest elég nagy helység a Duna partján, szemben Corvin Mátyás romban levő palotája alatt levő alsó várossal. Háromfelől közönséges városfallal van kerítve, amelyet kerek tornyok szegélyeznek. A dunai oldalról egyszerű gerenda-

Budapest, 1940. VI.

palánk zárja el.” Rómer Flóris, a magyar régészet megalapítója, amikor a Bátya utcában akkor, még szabadon álló városfalat felmérte, megállapította, hogy a „közönséges” fal valójában elég tekintélyes védőszerkezet volt. Bár kisebb volt, mint a budai, mégis négy öl magas belső falával, amelyhez hét láb magas mellvéd járult, összesen kilenc és fél méter magasságú volt. Kívülről azonban sokkal többet mutatott, mert előtte, a fal tövében elhúzódo árok nagyon mély volt, ennek helyén ma a Tolbuhin—Múzeum—Tanács körút, a Deák Ferenc tér és utca bal oldali házai állanak.

Károlyi Árpád leírása szerint a városfal Pest déli oldalán, a Duna-parton, a Só utca és Molnár utca sarkán kezdődött, egy félkör alakú rondellával (körbástyával). Végigment a Só utca 5—7—9 sz. házak homlokzatán, az 5. sz. ház sarkán kerek toronnyal. Ezután folytatódott a Zöldfa (Veres Pálné) utca 44. sz. háza között, átvágta a Vámház (Tolbuhin) körút és Bátya utca közötti házak udvari építményeit, úgy hogy ezek mind hátukkal a városfalnak támaszkodtak. A Királyi Pál utcát derékban átszelve (a 18—20 sz. házak helyén rondella), a fal egyenes irányban a Kálvin tér és Bátya utca közötti háztömeg választó tűzfalán haladt tovább. A Kecskeméti utcához érve (itt állott a Kecskeméti kapu és mellette rondella), a városfal 150 fokú szögben megtörtött és a Múzeum körút és Magyar utca közötti épületek választóvonalán folytatódott egyenesen a mai Kossuth Lajos utcáig. Az egyik itteni átjáróház középvonalán ma is látható még a vastag városfal maradványa. Ezen az úton a Károlyi utca 28. sz. ház helyén újra volt rondella. A városfal ezután átszelte — a Hatvani kapun túl — a Kossuth Lajos utca 20—22 sz. házakat és az Újvilág (Simmelweis) utca és a Károly (Tanács) körút közötti házak tűzfalát mentén vonult. Majd az Újvilág utca 13. sz. és Károly körút 44. sz. házak érintkezésénél megtörtött és a Rostély (Gerlóczy) utca 11. sz. házat derékban átvágva (itt ismét rondella), rézsút tört a Károly kaszárnya (a Fővárosi Tanács központi székháza) keleti részén keresztül és a Károly (Bárczy István) utca 2. sz. ház tűzfalát alkotta. A Sütő utca 6. sz. és a Deák tér 3. sz. házak közös tűzfalánál 130 fokos szögben erősen megfordult (itt is rondella) és a Váci utcai kapunál levő rondellára és az egykori Angol királynő (most az UVATERV székháza) Kishíd utcai kerek bástyája mellett egyenesen tartott a Dunának. Előbb azonban a Mária Valéria (Apáczai Csere János) és a Régi Posta utca sarkán volt egy kerek torony, amely a legnagyobb volt az összesek között. Ebbe a török uralom végén 436 török foglyot zártak be, majd később itt volt a pesti városi német színház.